

San Pablo Corinto vü'ejoopo pa'inare jo'e chü'o tocha saosi'ea'me

Chü'o saosi'ea'me

¹ Chü'ü, Pablo, Diopi chiiüna Jesucristo saosi'küpi mai majapãiüja'ü Timoteona'me ija'ova utija'ova tocha saomü müsankonare Corinto vü'ejoopo pa'inare Diore cuasakuanupü pa'inare, ücuachi'a Acaya cheja si'achejña pa'inare Repau neenare.

² Mai Ja'kü Dios, Maire Paakü Jesucristona'me müsankonare rüa re'oja'che cho'okaiü paau, re'oja'che paapü chini.

Pablo cu'ache ti'jñecojñosi'ere küamü

³ Maire Paakü Jesucristo Puka'küre Diore pojü, "Re'orepamü, Ja'kü", chiiü paü. Mai Ja'küjekü maire oikü'mü Repau. Diojekü maipi oito mai rekoñoã si'arümü churokaikü'mü.

⁴ Maini cu'ache ti'jñeküna maipi oito mai rekoñoã churokaikü'mü Repau, ücuaja'che maipi chekünani cu'ache ti'jñecojñoü oinani chüromasia'jü chini, maire Repau chürocheja'che chürojü paapü chini.

⁵ Jã'ajeküna maini Cristo'te cu'ache ti'jñesi'ejache rüa cu'ache ti'jñeküna maipi oito mai rekoñoã Ücuauji chürokaimü.

⁶ Chüküna müsankonani Dios chü'ore chü'vajü cu'ache ti'jñecojñonata'ni ücu

vajuchuma'ñe chu'vaju pa'ime, musanukonapi Dios chu'ore asa chea Repauni jovorena, Ũcuauji musanukona oiche'te churoa'ku chini. Ũcuachi'a chukuna'te cu'ache ti'jñekuna oinare churumu Dios, chukuna'te ti'jñeñeja'ñe musanukonani cu'ache ti'jñeto chukunapi ũcuaja'che churojuna Dioni cuasaju musanukonani na'a raa koka paaa'ju chini.

⁷ Musanukona re'oja'che pa'ijachere cuasaju pojome chukuna. Ũcuachi'a musanukona chukuna cu'ache ti'jñecojñoju oicheja'che oirumu chukuna'te churocheja'che Diopi musanukona rekoñoã churokuna, “Ũhasomanejanaa'me repaña”, chini cuasaju pojome chukuna.

⁸ Asarepajũ'u, chu'u majapãijana. Chu'u Asia cheja saisirumu cu'ache ti'jñeuna pa'isi'ere jo'e kuara chiimũ chu'u musanukonare. Reparumu cu'ache cho'ojuna vajum co'i cuasomana, “Chuenisoja'mũ chu'u”, chiisi'kuamũ chu'u, juvo koka peokũ.

⁹ Jã'ata'ni reparumu chu'u rekocho jũ'ipi'rakũ cuasacheja'che cuasasi'kũjekũ re'oja'chere che'chesi'kuamũ chu'u. Jã'ajekuna chura chu'u ie masimũ: Mai masichechi'a cuasama'ñe pa'iju Dioni jũnisosinare vasokaikuni cuasaju sēeñe pa'imũ, cho'okaamũ chini. Ũcuachi'a jũ'ipi'ranare jũ'iñe ũsemũ Repaũ.

¹⁰ Reparumu raa cho'osovajuchuache pa'icheta'ni Diopi chu'uni jũ'iñe'te ũsekũ cho'okakuna chuenisomanesi'kuamũ chu'u. Repaũ chu'ure jo'e ũcuaja'che cho'okaijache

masimũ chũ'ũ.

¹¹ Jã'ajekũna Dioni sēekaijũ pa'ijũ'ũ chũ'ũre jã'aja'ñe cho'okaau. Pãipi chũ'ũni jainũko Repaũni sēekaijũ pani Repaũji chũ'ũre re'oja'che cho'okaiũna asajũ ũcuaja'che pãĩ jainũko Repaũ'te, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiijũ pa'ijanaa'me.

Corinto vũ'ejoopo jo'e saimanesi'ere kũamũ Pablo

¹² Ija'che cho'osi'ere cuasakũ pojokũ'mũ chũ'ũ: Chũ'ũ si'achejũaruã ku'iu pãĩ jainũkore tijña cho'osi'ere meñe cuasa ñato chũ'ũ cho'osi'e peore jorema'ñe re'oja'chechi'a cho'osi'ea'me. Diopi chũ'ũni cho'okaau chini chũ'ũ masichechi'a cuasama'ñe Repaũni si'arũmũ sēeu cho'okũ pa'isi'kua'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ñe cho'okũ mũsanũkona pa'icheja pa'irũmũ na'a ruu re'oja'che cho'okũ pa'isi'kua'mũ chũ'ũ.

¹³ Ũcuachi'a chũ'ũ mũsanũkonare tocha saosija'o chũ'o rũhiñechi'a i'kakũ tocha saosi'kua'mũ. Mũsanũkonapi repachũ'ore peore masi asa chēato re'omũ.

¹⁴ Ie chuta'a masi asa chēamanaa'me mũsanũkona: Maire Paakũ Jesús jo'e raiumucuse chũ'ũpi chũ'vakũna asa chēa mũsanũkona Repaũ'te cuasajũ jovosinajejũ chũ'ũre pojोजनाa'me. Chũ'ũ ũcuaja'che reparũmũ mũsanũkonare chũ'vakũna asa chēasi'ere cuasakũ ruu pojoja'mũ.

¹⁵⁻¹⁶ Jã'are masikũ chũ'ũ mũsanũkonani ka'chañõ ñajaiũ pa'iu pojora chini Macedonia chejana saikũji mũsanũkona pa'ichejare charo canũka ñara chini cuasasi'kua'mũ. Pani pi'ni

sani jo'e co'ikũ ñara chini cuasasi'kua'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ñe kuni pi'ni m̄sanũkona pa'ichejapi Judea chejana teana saito chũ'ũ saijache cho'okaire'ora'asi'kua'mũ m̄sanũkonare.

17 Chũ'ũpi, "Jã'aja'ñe saija'mũ", chiisi'kupi saimaneũna, ¿"Joreũ jã'ũ", chiijũ cuasache m̄sanũkona?

18 Jã'aja'ñe cuasamanejũ'ũ. Diopi ñakũna jorema'mũ chũ'ũ m̄sanũkonare.

19 Chũ'ũa'mũ Silvanoa'mũ Timoteo Dios Mamakũ Jesucristo pa'iche'te kuajũ chũ'vasinaa'me m̄sanũkonare. Repaũ Cristo jorema'kũjekũ peoche i'kama'kua'mũ.

20 Repaũ rani cho'okaisi'ejekũna Dios aperũmũ, "Ija'che cho'oja'mũ chũ'ũ", chiisi'e peore cho'ocojñocuhamũ. Jã'ajekũna Diore, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiijũ Jesucristoji cho'okaiũna, Dios chũ'ore asamasijũ, "Mũ'ũ chiiche paaw", chiinaa'me chũkũna, Repaũ chũ'o ũcuarepare asajũ.

21 Repaũ Dios maire chẽa paakũ cho'okaiũ pa'imũ, maipi cu'ache ti'jñecojñonata'ni re'oja'che cho'omasijũ Jesucristo'te cuasache ũhasoma'ñe ũcua cuasajũ paapũ chini.

22 Pãi repaũna paachena mami tocha suocheja'che Dios maire Repaũ Rekocho'te mai rekoñoãna raosi'kua'mũ. Jã'ajekũna ũcuarekochoji ja'me pa'iu kuakũna, "Mai Repaũ neena'me", chiijũ masime mai. ũcuachi'a Repaũ maire isijache masime.

23 Chũ'ũ cho'ora chini cuasasi'e m̄sanũkona pa'icheja saimanesi'kua'mũ chũ'ũ, m̄sanũkonani oiũ ke'recuhekũjekũ. Masimũ

Dios jā'a.

²⁴ “Chũ'u cuasacheja'che cuasajũ'u”, chiiu chũ'uma'kua'mu chũ'u musanukonare, Dioni cuasaju re'oja'che cho'omasinare. Musanukonari na'a rua pojoju paaru chini musanukonare karache'te cho'okasa chiiku'mu chũ'u.

2

¹ Jã'ajekuna musanukonari sumava'na pa'imanea'ju chini jo'e ke'recuheku, “Saima'mu chũ'u irumu”, chiisi'kua'mu chũ'u musanukonare.

² Chũ'upi musanukonare asaama'ne i'kato, ¿neepi chũ'ure pojojanaa'ne? Musanukonari sumava'na pani chũ'ure pojomanejanaa'me.

³ Jã'ajekuna chũ'u musanukonari cu'ache cho'ochete ũhaso re'oja'che paaru chini utija'ovate tocha saosi'kua'mu musanukonare, chũ'upi sakuna ña pojoa'ju chini. Musanukona cu'ache pa'ichete sani ñaku sumava'u pa'iche cuhemu chũ'u. Chũ'u pojoku pa'ito musanukona ũcuaja'che pojoju pa'ijanaa'me.

⁴ Musanukonare tocha saosija'ova chũ'u rekocho rua suma'ne cuasa oiũ tocha saosi'kua'mu. Musanukonani suma'ne cho'ora chini i'kaku tochasi'ema'mu jā'a. Chũ'u musanukonare oiũ cuasache'te cho'o ñora chini i'kaku tochasi'ea'me.

Cu'ache cho'osi'kure repau cho'osi'e jo'e cuasama'ne oiju jo'e cu'ache cho'ochete ũseche'te kumatũ

⁵ Musanukonare ja'me pa'iku chũ'ure suma'ne cho'osi'kua'mu. Jã'ata'ni chũ'urechi'a suma'ne

cho'omanesi'kua'mu. Musanukonare ũcuachi'a ũcuanutkore sumava'nare cho'osi'kua'mu repau. Chekurumu repau musanukonare ruarepa sumava'nare cho'omanecosomu. Repau pa'iche ruarepa cu'ache cutucuhemu chu'u.

⁶ Repau cu'ache cho'osi'e ro'i repau'te jainuko cu'ache cho'osinaa'me musanukona, jo'e cu'ache cho'omanea'ku chini. Re'omu jã'a. Ũcuamakaru cu'ache cho'ojũ'u repau'te.

⁷ Chura ija'che cho'ojũ'u: Repauji ruarepa oiu, "Pani etajaiche cuasoma'nea'me ie", chiũ cuasamanea'ku chini, repau cu'ache cho'osi'ejẽ'e cuasama'ne cho'okaiju pa'ijũ'u repau'te, jo'e oimanea'ku.

⁸ Musanukona repau'te oiche'te cho'o ñojuna repauji masia'ku chini i'kamũ chu'u.

⁹ Aperumu musanukonare chu'u chu'vakũ chũ'ũne asa jachama'ne cho'ochete cho'o ña masira chini, chu'o tocha saosi'kua'mu chu'u musanukonare.

¹⁰ Jã'ajekuna musanukonapi repau cu'ache cho'osi'ere cuasama'ne pa'ijuna chu'u ũcuaja'che repau cu'ache cho'osi'e cuasamaneja'mu. Musanukonare cuasakujeku Cristo ñaku'te cho'omu chu'u,

¹¹ maini vati aipi cajejaimanea'ku chini. Repau cacu'ora chini cho'ochete masinaa'me mai.

Pablo Troas vu'ejoopo saisirumu pojomanesi'ere kamũ

¹² Chu'u Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chu'vara chini Troas vu'ejoopo saisirumu Repau chu'o ruu chu'vare'ochete jainuko asaneena pa'isinaa'me.

13 Jã'ata'ni mai majapãiuja'iuni Titoni tijñamanẽuna chũ'ure masi pojokũ chũ'vacu'akũna repanare jo'ka Macedonia chejana ranisosi'kũa'mũ chũ'ũ, repauni tijñara chini.

Jesucristoji maire cuhenare cajejaiuna mai Dios chũ'o chũ'vache'te kũamũ

14 Diopi maini si'ache re'oja'che cho'okaiuna, "Re'orepamũ, Ja'kũ", chiinaa'me mai Repaũ'te. Ũcuauji chũ'ũkũna maire cuhenare Jesucristoji si'arũmũ cajejaiũ pa'iuna ma'ñasũche vũocheja'chere Repaũ chũ'ore si'achejña ku'ijũ chũ'vajũ pa'ime mai.

15 Diopi ñato mai Repaũ chũ'o chũ'vana Jesucristo Repaũ'te ma'ña ñisicheja'che pa'ime, Repaũ chẽa paanana'me cho'osojana asajũ'te chũ'vana.

16 Maire Dios pa'icheja saijanare mai Repaũ chũ'o chũ'vache, ma'ñare chũ'e vajũcheja'che pa'imũ. Cho'osojanareta'ni eopi cu'asũkũna chũ'e jũnisocheja'che pa'imũ. Pãi te'eujẽ'e Diopi cho'okaima'to Repaũ chũ'o chũ'vamasima'me.

17 Chekũna ku'ijũ cho'ocheja'che Dios chũ'ore chũ'vajũ kurire kooñũ chiimanaa'me chũkũna. Jã'aja'ñe cho'oma'ñe Cristo neenajejũ Ũcuauji saõuna Dios asakũ'te chũ'o ũcuarepare chũ'vajũ ku'ijũ pa'inaa'me chũkũna.

3

Mama chũ'ũ jo'kasi'ere kũamũ

1 Chũ'vanare te'enare ña vesũjũ utija'ore chiime pãi, repana pa'iche'te ña masiũ chini. Chũ'ũta'ni masicojñokũjekũ mũsanũkõna

tochasija'o chiima'kua'mu. Musanukona ũcuachi'a chu'u re'oja'che che'chosie ũcuare masinajeju chu'u pa'iche'te kuaaju chekuna tochasija'o sêeñe chiima'me.

² Musanukona chu'u chu'vasi'e Dios chu'ore asa chëa re'oja'che pa'iju chu'u pa'iche'te kuaaju tochasija'ovaja'che pa'ime, pãipi ũcuauko ña masia'ju chini. Chu'u ũcuachi'a musanukona pa'iche'te ñaku pojomu.

³ Iere masire'omu: Utija'ova Jesucristoji tochakakuna chu'u sa ĩsisija'ovaja'che pa'ime musanukona. Tintapi tochasija'ovama'mu repaja'ova; Dios Si'arumu Pa'iku Rekochoji tochasija'ovaa'me. Ũcuachi'a Diopi Moise'te kuaku catako'ana tochasi'eja'chema'mu repa; pãi rekoñoãna tochasi'eja'che repana rekoñoãre Repau chũ'ũñe'te paaa'ju chini cho'okaimu Repau.

⁴ Ũcuachi'a Jesucristoji cho'okaiuna chu'u Repau chu'ore chu'vakuna musanukona re'oja'che pa'iche ñamu Dios. Jã'are masimu chu'u.

⁵ Jã'ata'ni chu'u Repau chu'o re'oja'che chu'vaku, "Rua masimu", chiiu chu'vama'kua'mu. Te'eu chu'uchi'a cuasaku che'chochema'mu ie. Chu'u che'choche peore Diopi cho'okaiuna che'chochechi'aa'me. Diopi cho'okaima'to Repau chu'ojë'e asavesuku chu'vachejë'e vesura'amu chu'u.

⁶ Ũcuauji chu'ure Repau mamare cho'oñu chiisi'e kuamasiche'te jo'kasi'kua'mu, chu'upi musanukonani sa kuaa'ku chini. Repau aperumu, "Ija'che cho'oñu", chiiu chũ'uku

catako'ñana tocha jo'kasi'ere pāipi jachajũ repare cho'omaneni cho'osome. Repaũ mamare cho'oũu chiisi'eta'ni ija'che pa'imũ: Mai rekoñoãna Repaũ Rekocho'te raomũ Repaũ, maipi re'ojarekoñoãre paajũ re'oja'che pa'ijũ Ũcuaũna'me si'arũmũ paarũ chini.

7 Repaũ aperũmũ chũ'ũkũ tochasimajña pa'iko'ña pāire jo'karũmũ rũa miañe ñoũ isiasomũ Dios. Jã'ajekũna repako'ña kookaisi'kũ Moisés Dios pa'ikũtipi cajekũ chia ñacu'ache ko'sijachiajekũna chekũna repaũ chia ñamaneasome, Israel jojosi. Caje pa'ũna na'a pa'isirũmũ Moisés chia ko'sija'isi'e si'asoasomũ. Repa aperũmũ chũ'usi'e rũa miañe ñoũ Dios chũ'ũ jo'kasi'jekũ re'oja'isi'kũa'mũ.

8 Jã'ata'ni Repaũ mamare cho'oũu chiũ chũ'ũ jo'kasi'e Repaũ Rekocho cho'okaicheji na'a re'oja'imũ.

9 Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e mai cu'ache cho'osi'e ro'iche chũ'ũñeta'ni re'oja'isi'kũa'mũ. Jã'ata'ni Dios chũ'o mama kũacheji Jesucristo cho'okaisi'jekũna mai cu'ache cho'оче ro'iche peoche'te kũachejekũ na'a re'oja'imũ.

10 Aperũmũ chũ'usi'e jo'karũmũ rũa re'oja'isi'kũa'mũ. Jã'ata'ni irũmũ pa'iche mama chũ'usi'e na'a rũa re'oja'imũ.

11 Aperũmũ chũ'usi'e si'asosi'kũa'mũ. Mama chũ'usi'eta'ni si'asoma'ñe si'arũmũ pa'ija'mũ. Jã'ajekũna mama chũ'usi'echi'a na'a rũa re'oja'imũ.

12 Mama chũ'usi'e si'ama'ñe pa'ichejekũna Dios chũ'o re'oja'chere vajũchũma'ñe chũ'vakũ'mũ

chũ'u.

13 Moisés repaũ chiare ñoũseku cho'ocheja'che cho'oma'ñe peore Dios chũ'o masi kũakũ'mũ chũ'u. Moisés chiare ko'sija'iu re'oja'che ñosi'e si'asojachere Israel jojocojñosinapi ñamanea'jũ chini kãapi pũja paniasomũ.

14 Reparũmũ Israelpãi Dios chũ'o asasinata'ni asa chẽamaneasome. Irumũ ũcuachi'a repaña jojosina, chiña kãñapi pũja masi ñama'ñeja'ñe pa'ijũ aperũmũ tocha jo'kasi'e ñanata'ni asa chẽama'me. Repaũ Jesucristo repañapi asa chẽaa'jũ chini repakãña tũakaicheja'che tũakaimasikũ'mũ. Jã'ata'ni chuta'a tũakaima'ñeja'ñe Repaũ cho'okaimaũna irũmũjatu'ka asa chẽama'me repaña.

15 Irumũjatu'ka repaũ Moisés tocha jo'kasi'e ñanata'ni repaña rekoñoã kãña pũ'inaja'ñe pa'ijũ asa chẽama'me repaña.

16 Jã'ata'ni pãi Maire Paakũni cuasajũ jovosinare ũcuauji repaña chiña pũja ta'pisikãñaja'ñe repaña rekoñoã ta'pisi'e tũasokakũna Repaũ chũ'o asamasime repaña.

17 Jã'aja'ñe cho'okaimũ Dios Rekocho, Maire Paakũjekũ. Repaũ Rekocho paana pãi chẽacojño etasina pojøjũ pa'icheja'che re'oja'che pa'ime, cu'ache cho'oche'te jũvomasijũ.

18 Jã'ajekũna mai Repaũ'te cuasana ũcuanũko mai chiña kãña pũja ta'pisinaja'ñe pa'ima'me. Maire Paakũ Dios Rekochoji cho'okaiũna Repaũ re'oja'che pa'iche masijũ cho'o ñojũ Repaũ pa'icheja'che si'arũmũ na'a rũa re'oja'che pa'ime.

4

1 Jã'ajekuna, "Pani tĩ'a cuasomañea'me ie", chiiyu cuasamanaa'me chukuna, Dios maire oiu Cho'okaikujj Repau chu'o chu'vache'te jo'kauna.

2 Chukuna Dios chu'o chu'vana jorechu'o cutuchejẽ'e cuheju, rope'e cu'ache i'kachena'me vajuchuache i'kache cuhena'me. Jã'aja'ñe cuhenaheju Dios chu'o ũcuarepare i'kache chiinaa'me. Pãi ũcuanukore re'oja'chere chu'vajuna asa, repa rekoñoã, "Ina i'kache chu'o ũcuarepaa'me", chiiyu cuasame. Diopi ñakuna rũhiñe kuanaa'me chukuna Repau chu'o.

3 Pãi te'enare vati toa saijanare chukuna chu'vachu'o asavesamu, Jesucristo'te cuasache kuachu'o.

4 Diore cuasacuheju pa'inare paaku chũ'ukujj vati aipi ũsekuna Dios chu'o asavesume. Repa rekoñoã na'ava'naja'ñe pa'ijyu Jesucristo Diokukun miañeja'ñe re'oja'che pa'iche kuachu'o asavesume repa.

5 Chukuna pa'iche meñe chu'vamanaa'me. Peore Masiku Jesucristo pa'iche'te chu'vanaa'me chukuna, pãipi Repauni cuasaa'ju chini. ũcuachi'a musanukonare cho'okainaa'me, Jesuni pojojyu.

6 Dios, mamarumu hijachejachi'a pa'irumu, "Miañe pa'ijũ'u", chiiyu chũ'uasomu. ũcuauji mai rekoñoãna miañeja'ñe cho'okaiuna Jesucristo pa'iche'te ñaju masime mai chura, "Dios rãa re'okũ'mu", chiiyu.

Diore cuasana pa'iche'te kũamu

7 Chukuna rua vesuva'najeju totoro'rova rua ro'imaro'rova pa'icheja'che pa'inaa'me. Jã'aja'ñe pa'inareta'ni Diopi Repau chu'o re'oja'chere rua ro'isi'eja'chere rupu isiuna koo paanaa'me chukuna. Jã'aja'ñe cho'osi'kua'mu chukuna'te Dios, pãipi ña, “¡Inare Dios rua masiche'te cho'okaku!”, chijju masia'ju chini.

8 Ija'che pa'inaa'me chukuna: Rua pa'ivesache pa'inata'ni re'oja'che pani etajaijanaa'me chukuna. Cu'ache ti'jñecojñonata'ni care'vamasinaa'me.

9 Cu'ache cho'ocojñonata'ni Cho'okaiku'te paanaa'me. Rua chueenata'ni chuenisomanaa'me chukuna.

10-11 Chukuna'te vajuna pa'irumu si'arumu Jesucristoni cho'oche'te cho'okaiju ku'iju chu'vanare pãipi asa pe'ruju Repau'te vanisosi'eja'che vanisoñu chiinaa'me. Jã'ata'ni chukuna'te Maire Paakaji cho'okaiuna Repau cho'ocojñosi'eja'che cho'ocojñocuhema'ñe pa'iju ũcua chu'vajuna ña Repau pa'iche masinaa'me pãi. Ũcuachi'a Repau'ji chukuna'te jũ'iñe'te ũsekuna pãire na'a jainukore chu'vajuna Repau pa'iche asa chẽame repana.

12 Jã'aja'ñe chukunapi cho'ocojñoju Dios chu'ore chu'vajju chuenisopi'rajuna asa chẽa Repau'ni cuasaju si'arumu re'oja'che pa'ijanaa'me musanukona.

13 Dios chu'o tocha jo'kasikorovu ija'che kuamu:

Diore cuasakujeku chu'u i'kasi'kua'mu,
chiimu. Chukuna ũcuaja'che Diore cuasanajeju chu'vanaa'me.

14 Iere masime chukuna: Maire Paaku'te Jesucristo'te jūniso tācojñosi'kure Vasosi'ku Dios chukuna'te ũcuaja'che jūnisoru vasoja'mu. Vasuuna vajurani musanukonana'me Repau'te ti'jñeñe nukajanaa'me chukuna.

15 Peore jā'a chukuna cho'ocojñoñe musanukonani re'oja'che cho'okañu chiiju cho'ocojñonaa'me. Ūcuachi'a chukunapi chu'vajuna Diopi cho'okaiuna musanukonapi Repau'ni na'a jainuko cuasaju jovo, "Re'orepamu, Ja'ku", chiiju pa'ime Repau'te.

16 Jā'ajekuna, "Pani tī'ama'ñea'me ie", chiimanaa'me chukuna. Chukuna ca'nivuã airekoku pa'imu. Jā'ata'ni chukuna rekoñoā si'aumucujña na'a ruu pōsurekoñoā paaju Diore na'a ruu masi cuasaju pa'inaa'me chukuna.

17 Maire irumu cu'ache ti'jñeñe si'asojachejekuna jā'are cuasama'me chukuna. Cu'ache ti'jñesi'ejekuna na'a pa'isirumu cunaumuna sani si'arumu re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

18 Jā'ajekuna irumu cu'ache ti'jñeñejē'e cuasama'ñe re'oja'che pa'ijache chuta'a ñama'ñere cuasaju pa'inaa'me chukuna. Chura ñoñe na'mi si'ajachea'me. Mai chuta'a ñama'ñeta'ni si'arumu pa'ijachea'me.

5

1 Ie masime mai: Mai ca'nivuã mai vu'ñaja'ñea'me. Mai vu'ñare pāipi ñañosocheja'che maini vanisoru Dios maire vu'ña mamavu'ñare ĩsicheja'che maca'nivuãre ĩsija'mu. Repau cunaumu mama

cho'osivũ ñaja'ñere pãi cho'omanesivũ ñare mamaca'nivũãre ïsija'mũ, maipi repachejare jo'e jũ'ima'ñe ai paarũ chini.

² Chura ichejare pani ca'naso mamaca'nivũãre paañu chini Dios pa'ichejana sañu chiime mai.

³ Mamaca'nivũã koosirũmũ ca'nivũã peona pa'imanejanaa'me mai.

⁴ Mai ca'nivũã icheja chura pa'ica'nivũã cu'ache ti'ñekũna pani ca'naso jo'ka jũ'ijaca'nivũã teana saño paañu chiime mai, ai pa'ijaca'nivũãre, jũnisosirũmũ ca'nivũã peona pa'icuhejũ.

⁵ Dioa'mũ maire re'oja'che paarũ chini cho'osi'kũ, mamaca'nivũã ai pa'ijaca'nivũãre paaa'jũ chini. Mai rekoñoõna Repaũ Rekocho raosi'kua'mũ, ja'me pa'iu cho'okaiũna Repaũ maire mamaca'nivũã ïsijachere cuasajũ masia'jũ chini.

⁶ Jã'ajekũna Repaũ chu'o pojojũ jachama'ñe cuasanaa'me mai. Ie masime mai: Icheja mai ca'nivũã pa'irũmũ Maire Paaku'te Jesure kueñerera pa'ima'me mai, cũnaũmũ pa'ikũjekũna.

⁷ Irũmũ Repaũ'te ñacu'amũ maire. Rupũ Repaũ'te cuasacheji ja'me pa'inaa'me mai.

⁸ Jã'ata'ni ija'che cuasame chũkũna: Repaũni cuasajũ jũ'iñe vajũchũmarũ jũni sani rekochoji Repaũna'me pa'ito na'a re'omũ.

⁹ Jã'ajekũna ichejare jeerũmũ vajũna pani, chekũrũmũ jũnisonijẽ'e, "Maire Paaku'chi-iche'te cho'oju pañu, Repaũji pojoa'ku", chiijũ pa'inaa'me chũkũna.

10 Mai ũcuanũko jũnisosirũmu Jesucristo ti'jñeñe'te nukaju Repauji chũ'ukũna mai cheja pa'irũmu cho'osi'e ro'i koojanaa'me. Cu'ache cho'osina cu'ache'te koojanaa'me. Re'oja'che cho'osinata'ni re'oja'chere koojanaa'me.

Diona'me re'oja'che pa'iche'te kuamu

11 Jã'ajekũna Maire Paakũni vajuchujũ, pãipi asa Repauñi cuasaa'ju chini Repau chũ'ore chũ'vajũ pa'inaa'me chũkũna. Dios chũkũna pa'iche peore masiku'mũ. Ũcuachi'a mũsanũkonapi chũkũna re'oja'che pa'iche'te masia'ju chiinaa'me chũkũna.

12 Chũkũna pa'iche'te meñe kuaju pojoju pa'imanaa'me chũkũna. Chekũna, pãi rekoñoã pa'iche ñavesujũ sã'sevũ pa'ichechi'a ñamasinapi chũkũna pa'iche'te cu'ache cutume. Jã'aja'ñe cutujũ ke'reto mũsanũkonapi chũkũna pa'iche'te masi cuasaju sãiñe i'kamasia'ju chini i'kame chũkũna.

13 Pãipi ñato vẽ'vena cho'ocheja'che cho'osome chũkũna. Jã'ata'ni Diopi ñato re'oja'chere cho'oju Repau chiiche'te cho'onaa'me chũkũna. Chũkunapi vẽ've peojũ mũsanũkonare cho'okaimẽ.

14 Jesucristo chũkũna'te oiũ Cuasakũni sãiñe cuasaju Repau chũ'ore chũ'vanaa'me chũkũna, Ũcuate'euji maire ũcuanũkore jũni ro'ikaisi'ejekũna Repau'te cuasana ũcuanũko meñe jũni ro'isinaja'ñe pa'iche'te masiju.

15 Repau Cristo pãi ũcuanũkore jũni ro'ikaisi'kuamũ, pãipi cheja pa'inapi meñechi'a cuasaju pa'iche'te jo'kaso, repanare jũni ro'ikani

tãcojño jo'e vajurani Pa'ikuni cuasaju paapu chini.

16 Jã'ajekuna chura chukuna pã Diore cuasamana repana chiinarechi'a cuasacheja'che cuasama'me. Aperumu jã'aja'ñe cuasaju Cristo'te cuasama'ñe pa'isinata'ni chura Repau'te cuasaju pa'inaa'me chukuna.

17 Ija'chea'me: Pãiu ũcuauakuji Jesucristoni cuasaku jovoni repau rekocho mamarekocho'te paaku re'oja'che mama pa'imũ. Aperumu pa'isi'e jo'kaso chura mamare pa'imũ repau.

18 Peore jã'a Dios cho'och'e'me. Jesucristo cho'okaisi'ejekuna Dios maire care'vakaisi'kua'mũ, maipi ũcuaua'na'me re'oja'che paapu chini. ũcuachi'a maire chekunare Repau chu'ore kuache jo'kasi'kua'mũ Repau, maipi kuajuna asa chẽa Repau'ni cuasaju Repau'na'me ũcuaja'che re'oja'che paapu chini.

19 Pãi cheja pa'ina cu'ache cho'och'e'te Jesucristoji jũni ro'ikakuna repana cho'osi'ere jo'e cuasamauna ũcuaua'na'me re'oja'che pa'ire'oa'ku chini, Dios Jesucristo'te chejana raosi'kua'mũ. Jã'are pãire kuaju paapu chini jo'kasi'kua'mũ Repau maire.

20 Jã'ajekuna Cristo'te i'kakainaa'me chukuna. Dios musanukonare chukuna i'kacheji i'kaku pa'imũ. Jã'aja'ñe chu'vaju Cristoni cho'okaiju, "Dioni jovo ũcuaua'na'me re'oja'che pa'ijũ'u", chijju chu'vanaa'me chukuna musanukonare.

21 Cristo jmamakarujẽ'e cu'ache cho'omanesi'kua'mũ. Jã'ata'ni Dios Repau'te peore cu'ache cho'osi'kure cho'och'eja'che

cho'osi'kua'mu, pãi ãcuanuko cu'ache cho'oche'te jũni ro'ikaau chini. Maini cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasara chini jã'aja'ñe cho'oasomu Dios.

6

1 Chukuna Diore cho'oche ja'me cho'okainajeju, "Repau'te cuasamana pa'icheja'che pa'ima'ñe musanukonare cho'okaiku'te Diore cuasaju pa'ijũ'u", chiiju chu'vanaa'me musanukonare.

2 Repau chu'o pa'ikorovu tocha jo'kasi'e ija'che chiimu Dios i'kache: Chu'u paire oiũ cho'okaiumucuse musanukona seẽne asaja'mu chu'u.

Õcuachi'a chu'u pãi chẽa paaku vati toa saiche ãsekaiumucuse re'oja'che cho'okaija'mu chu'u musanukonare, chiimu. Asarepajũ'u. Chura iumucuse paire oiũ Dios cho'okaiumucusea'me. Pãire chẽa paaku Repau vati toa saiche ãseumucusea'me iumucuse.

3 Pãipi chukuna pa'iche'te ña, "Ina chu'vache Dios chu'o cu'ache'me", chiiche'te cuheju te'eũ'terejẽ'e cu'ache cho'o ñoma'ñe re'oja'chechi'a pa'iju ñoju pa'inaa'me chukuna.

4 Jã'aja'ñe pa'iju Diore si'arumu cho'oche cho'okaina pa'iche'te pa'iju chukuna chiimajñarũãjẽ'e peoju pa'iche rua cu'ache ti'jñecojñonata'ni pojoju cho'o ñoju pa'inaa'me chukuna.

5 Suĩ'suecojñoju, pãi chẽavu'e cuaocojñoju, pãi chukuna'te cuhekuanupũã chenevuna chẽa cuaocojñoju, cho'oche rua cuaja pa'iche'te

chũ'ujuna cho'ojũ, kãĩnejẽ'e peona pa'ijũ, ãĩñe'te peojũ ãucuhava'na pa'inata'ni ũcua pojojũ cho'ojũ Diore cho'oche cho'okaina pa'iche cho'o ñojũ pa'inaa'me chũkuna.

6 Jã'aja'ñe pa'ijũ cu'ache cuasama'ñe pa'ijũ Repaũ chũ'o ũcuarepare masijũ, pe'ruma'ñe chekũnare re'oja'che cho'okaijũ pa'inaa'me chũkuna. Dios Rekochoji cho'okaiũna jorema'ñe chekũnare oijũ cuasanaa'me chũkuna.

7 Ũcuachi'a Repaũ chũ'o ũcuarepare i'kajũ, Ũcuajũ cho'okaiũna re'oja'che pa'imasijũ, Repaũ'te cuhenapi chũkuna'te cu'ache cho'oto re'oja'chepi cajejaijũ Repaũ'te cho'oche cho'okaina pa'iche cho'o ñojũ pa'inaa'me chũkuna.

8 Pãi te'ena chũkũnani chiijũ re'oja'che i'kanaa'me. Chekũnata'ni chũkũnani cuhejũ cu'ache i'kanaa'me. Chekũna ũcuachi'a chũkuna'te cu'ache cutujũasome. Chekũnata'ni re'oja'che cutujũasome. Jorenare cho'ocheja'che cho'ome pãi chũkuna'te chũ'o ũcuarepare i'kanani.

9 Pãi jainũko rua masicojñonareta'ni chũkuna'te vesũva'nare cho'ocheja'che cho'ome pãi. Chuenisovajũchũache pa'inata'ni ũcua vajũna pa'inaa'me chũkuna. Vainata'ni chũkuna'te vanisomanaa'me pãi.

10 Sũmava'naja'ñe pa'inata'ni rekoñoã si'arũmũ pojojũ pa'inaa'me chũkuna. Chũova'na pa'inata'ni chekũnani cho'okaijũna repa rekoñoã kurinaja'ñe karama'ñe re'oja'che pa'ime. Cu'amajñaruã peonata'ni chũkuna rekoñoã peore paanaja'ñe pa'inaa'me chũkuna.

11 Asarepajũ'ũ, Corinto vũ'ejoopo pa'ina. Chũkũna mũsanũkonare cuasanajejũ chũkũna rekoñoõ cuasajũ pa'iche'te jorema'ñe i'kame.

12 Mũsanũkonare cuasache jmakakarũjẽ'e jo'kasoma'ñe oijũ cuasajũ pa'inaa'me chũkũna. Mũsanũkonata'ni chũkũna'te cuasamacosome chura.

13 Pũka'kũpãi repaña mamachĩi i'kacheja'che i'kanaa'me chũkũna mũsanũkonare. Mũsanũkonare chũkũna cuasacheja'che mũsanũkona rekoñoõ rũhiñe cuasajũ sãĩñe cuasajũ pa'ijũ'ũ chũkũna'te.

Diore cuasana rekoñoõ Repaũ vũ'eja'che pa'iche'te kũamũ

14 Jã'ata'ni Diore cuasamanare jovo pa'ijũ repaña cho'ocheja'che cho'oju pa'imanejũ'ũ. Re'oja'chena'me cu'ache ja'me pa'icu'amũ, miachejana'me chijacheja ja'me pa'ima'ñeja'ñe.

15 Cristõna'me vati aire ũcuate'e cuasamanajejũna re'oja'che ja'me pa'icu'amũ. ũcuaja'che Jesure cuasanana'me Repaũ'te cuasamana re'oja'che ja'me pa'icu'amũ, ũcuate'e cuasamanajejũna.

16 Tũosiva'na Diore cuasamana pojoche'me. Diore cuasana pojochema'mũ jã'a. Mai rekoñoõ Si'arũmũ Pa'ikũ Dios vũ'eja'che pa'imũ, Repaũ Rekochoji pa'ũna. Repaũ jã'aja'ñe i'kasi'e ija'che kũamũ:

ũcuanana'me pa'iu ja'me ku'ija'mũ chũ'ũ.

Chũ'ũni cuasajũ chũ'ũ neena pa'ijanaa'me repaña,
chiimũ.

17 Chekũcheja ũcuachi'a, Repau chũ'o pa'ikorovũ tochasi'e Maire Paakũ Dios i'kache ija'che kuamũ:

Pãĩ chũ'ũre cuasamanare ja'me pa'imanejũ'ũ.
Mũsanũkonari chũ'ũ cho'oũseche'te cho'oma'ñe
pa'ito pojoja'mũ chũ'ũ mũsanũkonare,
chiimũ.

18 Jo'e chekũcheja ija'che kuamũ:

“Mũja'kũ pa'ija'mũ chũ'ũ.

Mũsanũkona chũ'ũ chĩĩ pa'ijanaa'me”, chiimũ
Maire Paakũ Peore Masiũ,
chiimũ.

7

1 Asarepajũ'ũ, chũ'ũ cuasana. Dios maire jã'aja'ñe cho'okaijache kũachũ'o asa chẽasinajeju Repauñi cuasaju, vajũchũju mai rekoñoã cu'ache cuasachena'me cu'ache cho'oche peore ũhaso re'oja'chechi'a cho'oju pañũ mai.

Pablo repanare cuasakũ pojoche'te kuamũ

2 Chũ'ũre cuhema'ñe cuasaju pa'ijũ'ũ. Chekũnare pãĩ te'eũ'terejẽ'e cu'ache cho'oma'ñe, te'eũ'terejẽ'e cacũ'oma'ñe, te'eũ'terejẽ'e repana neemajñaruã jorekũ tutesokaimanesi'kua'mũ chũ'ũ.

3 Mũsanũkonani ke'rekũ i'kama'mũ chũ'ũ. Chũ'ũ rekocho mũsanũkonare ruã cuasakũ aperũmũ mũsanũkonare kuasi'kua'mũ chũ'ũ ie: Mũsanũkonare chũ'ũ jũ'iñetũ'ka cuasaja'mũ chũ'ũ.

4 Mũsanũkona re'oja'che pa'iche'te asa pojokũ, “Chũ'ũ chiiche re'oja'che cho'ojanaa'me repana”, chiiũ cuasakũ chekũnani kũakũ pa'imũ chũ'ũ.

Jã'aja'ñe pa'iu rua cu'ache ti'jñecojñokuta'ni mʉsanʉkonani cuasaku rua pojokʉ pa'imʉ chʉ'ʉ.

⁵ Macedonia cheja raisirʉmʉpi irʉmʉjatʉ'ka jmamakarʉjẽ'e cuhama'ñe pa'icu'ache ti'jñecojñokʉ pa'imʉ chʉ'ʉ. Pã'i si'arʉmʉ ke'reme chʉ'ʉre. Ũcuachi'a chʉ'ʉ rekocho, "Chekurʉmʉ Jesure cuasanapi cacu'asojanaa'me", chini cuasaku oimʉ chʉ'ʉ.

⁶ Jã'ata'ni Diopi oinare chʉrokʉji Titoni raouna repaʉni ña pojokʉ oiche cuhasi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ.

⁷ Repaʉ'techi'a ña pojoma'ñe ũcuachi'a repaʉji sakʉna ña mʉsanʉkona pojokʉ re'oja'che cho'osi'e ũcuajji kʉaʉna asa pojosi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ. Ũcuachi'a chʉ'ʉre oijʉ ñaneeñena'me mʉsanʉkona cu'ache cho'osi'ere meñe sʉma'ñe cuasajʉ oijʉ chʉ'ʉ chʉ'vache mʉsanʉkona cho'oñu chiiche'te asa na'a rua pojosi'kʉa'mʉ chʉ'ʉ.

⁸ Mʉsanʉkonare chʉ'ʉ tocha saosija'ore ña sʉma'ñe pa'ijʉna cuasaku oiʉ aperʉmʉ, "Chʉ'ʉ ruarepa sʉma'ñe cuasoche i'kacosomʉ", chiiʉ cuasasi'kʉa'mʉ. Chʉ'ʉ chura jã'aja'ñe cuasama'mʉ. Mʉsanʉkona sʉma'ñe pa'isi'e cu'ama'mʉ. Chʉ'ʉ tochasi'e chʉ'o ña jeereparʉmʉ oimanesinaa'me.

⁹ Chura pojomʉ chʉ'ʉ. Jã'ata'ni mʉsanʉkona sʉmava'na pa'isi'ere cuasaku pojoma'mʉ chʉ'ʉ. Mʉsanʉkona chʉ'ʉ chʉ'ʉñe cho'ocuhesinapi sʉma'ñe pa'ijʉ, cuhema'ñe cho'oche'te cuasaku pojomʉ chʉ'ʉ. Chʉkʉna tocha saosi'e chʉ'o ña sʉmava'na pa'inata'ni chura Dios

chiiche'te re'oja'che cho'oju pa'ime musanukona. Jã'ajekuna sumava'nare cho'osinata'ni musanukonare cacu'omanesinaa'me chukuna.

¹⁰ Pãi ũcuauana Diore jachaju cu'ache cho'оче'te ũhasoñu chini repana rekoñoã suma'ñe cuasato re'omũ. Ũhaso Repauni cuasaju jovoni Ũcuauana'me si'arumũ re'oja'che pa'ijanaa'me repana. Repaute cuasacuhenata'ni oiju cho'osojanaa'me.

¹¹ Diopi cho'okaiuna sumava'na pani etajani re'oja'che pa'iju chura ñamema'ñe Repaũ chiiche'te cho'oñu chiinaa'me musanukona. Ũcuachi'a chura chu'upi musanukonare cuasaku re'oja'che ja'me paau chiime musanukona. Dioni vajuchuju cu'are cuheju chu'uni cuasaju re'oja'che cho'oñu chiinajeju cu'ache cho'osi'kũre cu'ache cho'osinaa'me musanukona, jo'e cho'omanea'ku chini. Jã'aja'ñe cho'oju chura re'oja'che cho'o ñoju pa'ime musanukona.

¹² Musanukonare repaja'ova tocha saorumũ Dios ñaku'te cu'ache cho'osi'kũna'me cu'ache cho'ocojñosi'kũrechi'a cuasaku tochamanesi'kũa'mũ. Ũcuachi'a musanukona chu'ure cuasache'te meñe cuasa masia'ju chini tochasi'kũa'mũ chu'ũ.

¹³ Jã'are cuasaku pojomũ chu'ũ.

Musanukonapi ũcuanuko re'oja'che cho'okatena Tito ñajani pojoku raisi'ere cuasaku na'a rãa pojomũ chu'ũ.

¹⁴ Aperumũ musanukona pa'icheja repaũ chuta'a saimarumũ musanukona re'oja'che pa'iche'te kuasi'kũa'mũ chu'ũ repaute. Repaũ

saisirumũ chũ'ũ kuasi'e ũcuarepa cho'oasome m̃sanũkona. M̃sanũkonapi repaũni re'oja'che cho'okaijũna Tito reparumũ, "Pablo kuasi'e chũ'o ũcuarepaa'me", chiiũ cuasaasomũ. Ũcuachi'a chũ'ũ m̃sanũkonare kuasi'e chũ'o ũcuarepaa'me.

¹⁵ Repaũ Tito m̃sanũkonare oiũ sani ñarumũ m̃sanũkona repaũte ña kũkũ pojojũ repaũ chũ'ũñe jachama'ñe cho'osi'ere cuasakũ na'a rũa chiimũ m̃sanũkonare chura.

¹⁶ Chũ'ũ m̃sanũkona repaũte re'oja'che cho'okaisi'ere cuasakũ, "Cuhama'ñe re'oja'che cho'oju pa'ijanaa'me repana", chiiũ cuasakũ pojomũ repaũ.

8

Diore cuasajũ ñsiche'te kũamũ

¹ Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majarãijana. Chura icheja Macedonia cheja pa'ina Jesure cuasakuanurũã Diopi cho'okaiũna re'oja'che pa'iche'te kũakũ tochamũ chũ'ũ.

² Repana rũa cu'ache ti'jñecojñojũ chũova'na pa'inata'ni rũa pojojũ pa'ijũ kurinaja'ñe chekũnare kuri rupũ ñsisinaa'me.

³ Chũ'ũ repana ñsiche ñasi'kũjekũ kũamũ ie: Repanani ñsiũakũna ñsire'onũkorũ peore ñsiso jo'e ñsicu'achejatũ'ka ñsisinaa'me repana.

⁴ Chekũnare Jesure cuasanani kurire ñsineesinaa'me repana. Chũ'ũre sũejũ rũa i'kasinaa'me repana, repana ñsiche'te chũ'ũpi ãsemanea'kũ chini.

⁵ Jã'aja'ñe cho'oju chũ'ũ aperumũ, "Re'oja'che cho'ojanaa'me repana", chiiũ cuasasi'e na'a

re'oja'che cho'osinaa'me repaña. Ûcuapani meñe Dioni ïsiyu, “Chukuna'te paajũ'u; mu'u chũ'uñe'te peore cho'oyu pañu chiime chukuna”, chiiyu Repau chiiche'te cho'oyu chu'u chiiche Ûcuachi'a peore cho'oyu pa'ime repaña.

⁶ Jã'ajekuna Titore repau aperumu koo pi'nimanesi'ere kurire musanukona ñsema'ne pojoyu jovoche'te peore musanukona pa'ijoopona sani kooakũ chini i'kasi'kua'mu chu'u.

⁷ Musanukona peore rua re'oja'che cho'onaa'me. Diore masi cuasaju, Repau chu'o rua masiyu rũhiñe kuaju, re'oja'chechi'a cho'oñu chini cuasanajeju chu'ure rua cuasame. Re'oja'che cho'onajeju Ûcuaja'che kuri ñsema'ne ïsiyu pa'ijũ'u.

⁸ Musanukonapi kurire ïsia'ju chini chũ'uku i'kama'mu chu'u. Pãi chekunare re'oja'che cho'ouakuna cho'ochete kuaku i'kamũ chu'u musanukonare. Chekurumu musanukona Ûcuaja'che chekunare Jesure cuasanare oiju kuri ïsiñu chiicosome.

⁹ Maire Paaku Jesucristo maini oiũ cho'okasa chini Repau cho'osi'e masime musanukona. Peore Paakuta'ni maini oiũ chuova'u pa'ikujaiũ pa'isi'kua'mu Repau cheja pa'irumu, maipi rekoñoã kurinaja'ne karama'ne re'oja'che paapu chini.

¹⁰⁻¹¹ “Ija'che cho'oto re'omu”, chini cuasaku chu'vara musanukonare. Chekunare charo kuri ïsisinaa'me musanukona. Musanukona cho'oyu pojoyu caraisiñsurumu cho'o jujasi'e chura musanukonare peore cho'ore'ochetu'ka cho'oyu pi'nijũ'u, musanukona aperumu pojoyu cho'oñu chiisi'e.

¹² Mai rekoñoã ïsiuanukorũ cuasa maire ïsire'onukorũ ïsito pojomũ Dios maire. Mai peomajñaruã, “Ïsijũ'ũ chũ'ũre”, chiima'mũ Repau.

¹³ Mũsanukonapi peore ïsiso chũova'na pa'ijũna chekunapi kurina paapu chini i'kama'me chũkũna. Ũcuanũko mũsanukonapi ũcuapa'rũvachi'a karama'ñe paapu chiime chũkũna.

¹⁴ Irũmũ mũsanukona repana peoche'te paaju mũsanukonare cajejaiche'te ïsito karamaneja'mũ repanare. Na'a pa'isirũmũ repana mũsanukona peoche'te paaju repanare cajejaiche'te sãĩñe ïsito karamaneja'mũ mũsanukonare. Jã'aja'ñe cho'oju ũcuanũko ũcuapa'rũvachi'a karama'ñe pa'ijanaa'me mũsanukona.

¹⁵ Dios chũ'o tocha jo'kasi'e Moisés pa'irũmũ cho'osi'ere kũakũ jã'are ija'che che'chomũ maire: Diopi cho'okaiũna rũa siasi'kũre cajejaimanesi'kũa'mũ. Jmanukorũ siasi'kũre ũcuachi'a karamanesi'kũa'mũ, Diopi cho'okaiũna, chiimũ.

Titona'me chekunare Corinto vũ'ejoopo saochete kũamũ

¹⁶ Diopi cho'okaiũna chura Titopi chũ'ũ mũsanukonare oiũ cuasacheja'che oiũ cuasakũna, “Re'orepamũ, Ja'kũ”, chiimũ chũ'ũ Repau'te Diore.

¹⁷ Chũ'ũ repau'te, “¿Jo'e saima'kũ mũ'ũ repacheja?”, chiito, ũcuauji saineekũ pojokũ, “Jau, jo'e sani ñaja'mũ chũ'ũ repanare”, chisi'kũa'mũ repau.

18 Saiuna chekure Jesucristo'te cuasache kuachu'ore masi chu'vaku Jesure cuasakuanupũãre ũcuankore re'oja'che cutucojñokuni repauna'me saau chini saomu chu'u.

19 Ũcuachi'a kuri chi'i pi'nisirumuna chu'una'me kurire sakaau chini Jesure cuasakuanupũãpi chẽa jo'kasinaa'me repaunte. Chukuna cho'okaiũache cuasache'te cho'o ñojũ Dioni pojojũ chuova'na pa'iva'nani kurire isiũu chini saijanaa'me chukuna.

20 Pãi ũsema'ñe pojojũ jovosi'ere kurire saku, pãipi chu'uni cu'a cuasaju ke'remanea'ju chini chekunare pãi ja'me saja'mu chu'u.

21 Chu'u cho'ora chiũ re'oja'che cho'oche'te Maire Paakuchi'a masimanea'ku chini ũcuachi'a pãi ñaju'te cho'o ñora chiimũ chu'u, repanapi masia'ju chini.

22 Ũcuachi'a jo'e chekure mai majapãiũja'iu'te repaũ Diore re'oja'che cho'okaineẽne chu'ure ruarepañoã cho'o ñosi'kure chekunana'me musanukona pa'ichejana saau chini saomu chu'u. Chura repaũ musanukonare cuasaku, "Re'oja'che cho'ojanaa'me repana", chiũ cuasaku na'a rua Diore cho'okasa chiimũ.

23 Repaũ Tito chu'ure ja'me cho'oche cho'okaiũ musanukonare ũcuachi'a re'oja'che cho'okaiku'mu. Chekuna repaunte ja'me saina mai majapãijana re'oja'che pa'iju Cristo pa'iche'te cho'o ñojũna Repaunte cuasakuanupũãpi chẽasinaa'me ja'me saaru chini.

24 Jã'ajekuna musanukona repanare oiju

cuasache cho'o ñojũ'u. Ũcuachi'a chũ'u repanare m̄sanũkona re'oja'che pa'iche kuasichũ'o ũcuarepa cho'o ñojũ'u, Jesure cuasakuanupũãpi ũcuanũko asa masia'jũ.

9

Diore cuasanare ĩsiũu chini kuri jovoche'te kũamũ

¹ M̄sanũkona Jesure cuasanare chũova'na pa'inare kuri jovokaiche chũ'u chũ'vakũ tohache chiima'me.

² Ũcuare m̄sanũkona repanare cho'okaũu chiime. Chũ'u m̄sanũkona Acaya cheja pa'ina re'oja'che cho'okaũu chiiche'te masikũ icheja Macedonia cheja pa'inani kũakũ pa'imũ. M̄sanũkona caraisiũsurũmũpi vũa kuri ĩsiũu chiijũ pa'iche'te kũaũna asa repaña jainũko ũcuaja'che cho'ojũ kuri rũa ĩsiũu chiinaa'me.

³ Jã'ata'ni inare mai majapãijanare m̄sanũkona pa'ichejana saomũ chũ'u. Repaña sani tĩ'asirũmũ m̄sanũkona cho'oũu chiisi'e cho'o pi'nijũ'u, chũ'u m̄sanũkona re'oja'che cho'oche kũasi'e jorechũ'o pa'imanea'kũ.

⁴ Chũ'u m̄sanũkona pa'icheja sairũmũ icheja Macedonia cheja pa'ina te'ena ja'me sani ñato repakuri jovomanesi'e pa'ito kũkũsoja'mũ chũ'u, chũ'u i'kasi'ere jorejũ cho'okaimanerena. M̄sanũkona ũcuachi'a joresinajejũ rũa kũkũjanaa'me.

⁵ Jã'are cuasa mai majapãijanare charo saora chiisi'kũa'mũ chũ'u, repanapi m̄sanũkona pojojũ ĩsiũu chiisi'ere kurire jovojũna koo pi'nia'jũ chini. Jã'aja'ñe koo pi'niru repakuri

musanukona pojoju jovosi'e ĩsiuamana ĩsisi'eja'che pa'ımaneja'mu.

⁶ Iere cavesuma'ne cuasajũ'u: Pãiu ãu tãku jmanukoru tãni jmanukoru paaja'mu. Rua tãsi'kuta'ni rua paaja'mu. Ũcuaja'che jmakarũ ĩsisi'ku re'oja'che jmakarũ kooja'mu. Rua ĩsisi'kuta'ni rua kooja'mu re'oja'che.

⁷ Maire ũcuanukore te'enarechi'a ũcuauamajnarũã pãipi chũ'ujuna ĩsima'ne mai rekoñoã ĩsiuache cuasamajnarũãre ũsema'ne pojoju ĩsiche pa'imũ. Pãı repa na neemajnarũã pojoju ĩsinare pojomu Dios.

⁸ Dios mai chiiche si'ache peore cajejaiche ĩsiku'mu, maipi si'arumu karama'ne cajejaiche paaju chekunani ĩsiju re'oja'che cho'ojũ paaru chini.

⁹ Dios chũ'o tocha jo'kasi'e ija'che kamu: Jainukore chũova'na pa'inare oiũ repau neemajnarũã ũsema'ne ruu ĩsiku'mu repau.

Repau jã'aja'ne re'oja'che cho'oche si'amaneja'mu, chijmu.

¹⁰ Æu tãku'te jo'e tãjañena'me ãu repau ãiñe ĩsikuji Dios musanukonapi si'ache paaju chekunani ruu ĩsiju paaru chini si'arumu na'a rua ĩsija'mu musanukonare.

¹¹ Jã'aja'ne ũsema'ne ĩsiju pani Ũcuauji cho'okaiuna karama'ne paaju chekunare ruu ĩsijache si'arumu paajanaa'me musanukona. Ũcuachi'a chũ'u chũ'vache'te musanukonapi asa pojoju ĩsiru chũkunapi sa ĩsijuna koo pojoju Diore, "Re'orepamu, Ja'ku", chijanaa'me repa na.

12 M̄san̄konapi Dios neena chiiche'te ch̄k̄napi sa ĩsia'j̄u chini kurire ĩsini repanare karachechi'a cho'okaimanejanaa'me. Diore na'a rua pojoj̄u, "Re'orepam̄, Ja'k̄u", chiiche ũcuachi'a cho'okaijanaa'me m̄san̄kona repanare.

13 J̄a'aja'ñe cho'oju m̄san̄konapi repanani re'oja'che cho'okaiju Dios chiiche jachama'ñe cho'oche'te cho'o ñoru ña pojoj̄u Dioni ija'che i'kajanaa'me: "Repana Jesucristoni cuasaju Repau'te cuasache kuach̄'ore kuaju ie repana paache ũsema'ñe ĩsiju pa'ime ch̄k̄na'te, chek̄nare ũcuachi'a; re'orepam̄, Ja'k̄u", chiijanaa'me.

14 Ũcuachi'a m̄san̄konare pojoj̄u cuasaju Dioni s̄ekaijanaa'me repana, Ũcuauji cho'okaiuna m̄san̄kona repanare cho'okaisi'ejek̄na.

15 Maire pa'iche re'oja'che, p̄ai te'euj̄e' e kuavesuche'te ĩsisi'k̄jek̄na Repau'te Diore ũcuan̄ko pojoj̄u, "Re'orepam̄, Ja'k̄u", chiiju pañu mai.

10

Diopi jo'kauna Pablo ku'ia ch̄'vasi'ere k̄am̄

1 Chura Cristo pe'ker̄u ch̄'vasi'ejache m̄san̄konani pe'ker̄u ch̄'vak̄u tocha saom̄u ch̄'u ie ch̄'o. M̄san̄kona te'ena ija'che cutuj̄asome ch̄'ure: "Repaũ Pablo maire ja'me pani i'kavaj̄uch̄k̄u rua i'kama'k̄ua'm̄. J̄a'ata'ni t̄ichejare pani rua ch̄'uk̄u ch̄'o tocha raok̄'m̄ repau", chiijuasome.

2 Chu'u musanukonare ñara chini saija'mu. Musanukonapi re'oja'che pa'ito ñaku i'kamaneja'mu chu'u. Pãi chu'ure, "Diore cuasama'kujache pa'imu iku", chiinareta'ni i'kaja'mu chu'u.

3 Pãiu'mu chu'u. Jã'ata'ni pãi Diore cuasamana cavacheja'che cavama'kuam mu chu'u.

4 Pãi vaicheji cavama'kuam mu chu'u. Jã'ata'ni Diore cuasacuhenare cajejaiku'mu chu'u, Dios Peore Masikuji cho'okaiuna.

5 Pãi Dioni cuasacuheju chekunapi Repauni cuasamanea'ju chini rua i'kanare Diopi cho'okaiuna cajejaimasiku'mu chu'u. Chekunapi Dios chiiche'te cho'omanea'ju chini i'kanapi asa Repauni cuasaju jova'ju chini i'kamasiku'mu chu'u.

6 Musanukona ucuanuko Dios chiiche re'oja'chechi'a cho'ojũ pa'irumuna chekunare Repauni jachaju re'oja'che pa'imanare repana cu'ache cho'osi'e ro'i chũ'uja'mu chu'u.

7 Sê'sevu pa'imajñaruãchi'a ñaju pa'ime musanukona. Pãiu ucuaakujĩ meñe cuasa ña, "Chu'u Cristo neekua'mu", chiiu cuasaku chu'ure ucujaja'che, "Cristo neekua'mu jã'u", chiiu cuasaakũ.

8 Maire Paaku Dios chu'ure musanukonani Repau chu'ore chu'vaa'ku chini jo'kasi'kuam mu, chu'vakuna asa musanukonapi na'a rua re'oja'che paapu chini. Musanukonani cacu'oa'ku chini chẽamanesi'kuam mu Repau chu'ure. Jã'a vajuchuma'ñe kuamu chu'u musanukonare, chu'u chu'vachu'ore asa jachamanea'ju chini.

9 Jã'ajekuna musanukonapi na'a re'oja'che paapu chini musanukonare pe'rukũ i'ka kũkora chini tochama'mũ chũ'ũ.

10 Chekuna pãi te'ena chũ'ũ tocha saosija'o ña ija'che cutujuasome chũ'ũre: "Rua chũ'ũku tocha raomu repau. Jã'ata'ni icheja rani vesũujeku i'kamau pãi te'eũ'terejẽ'e i'ka kũkoma'kũa'mũ repau", chiijuasome.

11 Jã'aja'ñe i'kana iere masia'ju: Chũ'ũ musanukonare so'ore pa'iu i'kaku tocha saochẽ musanukonare ja'me sani panijẽ'e ũcua i'kaku pa'ija'mũ chũ'ũ.

12 Musanukonare ja'me pa'ina te'ena rua vesunata'ni ũcuanapi, "Chekunare na'a rua masinaa'me chũkuna", chiiju meñe cuasaju pojonaa'me. Repana meñe pojona pa'ivesunaa'me. Repana cho'ocheja'che cho'oma'kũa'mũ chũ'ũ.

13-14 Dios chũ'ũre cho'oa'kũ chini jo'kasi'ere musanukonare kũaku chũ'ũ pa'iche masi kũaku'mũ chũ'ũ. Ũcuauji chũ'ũna musanukona pa'icheja charo sani Cristo'te cuasache kũachũ'ore chũ'vasi'kũa'mũ chũ'ũ musanukonare. Chũ'ũchi'a te'eũ cuasasi'ere chũ'vajaisi'ema'mũ jã'a. Musanukonare chekuna na'a charo Cristo pa'iche kũajaisina peome. Musanukonare chũ'vajaisi'kũ pa'imaneni jã'aja'ñe i'kaku jorechũ'ore i'kaku pa'ira'amũ chũ'ũ.

15 Chekuna cho'oche'te cuasaku kũama'ñe chũ'ũre jo'kasi'echi'a kũaku chũ'vakũ'mũ chũ'ũ. Musanukonapi chũ'ũ chũ'vachũ'ore asa chẽa si'arũmu na'a re'oja'che pa'ito pojoja'mũ chũ'ũ musanukonare. Jã'aja'ñe pa'iju asamasito na'a

re'oja'chere chũ'vaja'mũ chũ'ũ mũsanũkonare.

¹⁶ Mũsanũkonare chũ'va pi'nisirũmũ so'ña canani chekũna pãi chuta'a chũ'vamachejña pa'inani ku'ũ chũ'vara chiimũ chũ'ũ, mũsanũkona pa'icheja na'a so'o pa'inani. Chekũna charo sani chũ'vasinani chũ'ũpi cho'jepi sani chũ'va rani, "Chũ'ũpi chura chũ'vajakũna Diore cuasanaa'me jã'ana", chiũ jorecuhemũ chũ'ũ.

¹⁷ Meñe i'kajũ, "Rũa re'onaa'me chũkũna", chiimaneñu mai. Maire Paakũ pa'iche'te kũajũ, "Rũa re'okũ'mũ Repaũ", chiijũ pañu mai.

¹⁸ Pãũ ũcuajũ meñe, "Re'okũ'mũ chũ'ũ", chiikũ chekũrũmũ re'okũ'mũ; chekũrũmũ cu'akũ'mũ. Jã'ata'ni Diopi pãũni ũcuajakũni, "Re'okũ'mũ ikũ", chiito re'okũ'mũ repaũ.

11

Jorechũ'o che'chona pa'iche'te kũamũ Pablo

¹ Chũ'ũ i'kakũ tochache ña cu'ache cuasamanejũ'ũ. Mũsanũkonani vẽ'veũ i'kacheja'che jmanũkorũ i'kara.

² Diopi cho'okaiũna mũsanũkonare romi vanũkũ pa'icheja'che cu'a vanũkũ rũa cuasakũ pa'imũ chũ'ũ. Chũ'ũ mũsanũkonare pũka'kũpi mamakoji chekũnare cho'oma'ñe ũjũrechĩ'a te'eũ'te re'oja'che paao chini ĩsicheja'che Cristoni ĩsisi'kũa'mũ, mũsanũkonapi Repaũ'techĩ'a cuasajũ re'oja'che paapũ chini.

³ Jã'ata'ni vatiaña jore ai i'kache'te asa jachama'ñe cho'oko Eva cacu'acojñosi'eja'che mũsanũkonapi, "Jorechũ'ore asa chẽa

jachama'ñe cho'oju Jesure masi cuasache re'oja'chere ũhasojanaa'me", chini sumava'u cuasaku pa'imu chu'u.

4 Pãi chekuna sani musanukonani chu'u chu'vasi'ejache chu'vama'ñe Jesús pa'iche tiiñe kuaju jorechu'o chu'vanare pojonaame musanukona. Jã'aja'ñe cho'oju musanukona rekoñoã Dios Rekocho kooma'ñe tiiyekochote pojoju koonaa'me musanukona. Jesús pa'iche ũcuarepa kuache'te asa chẽasina chura tiiichu'ore asa chẽaju pa'ime.

5 Repana jorechu'o che'chona chu'ure na'a ruu masinama'me. Musanukona, "Ruu masinaa'me ina", chiime repanare. Jã'ata'ni joreme musanukona.

6 Chu'u pãi jainuko pa'ichejña chu'o re'oja'che masi i'kavesukuta'ni Dios chu'o masiku'mu. Pe-ore jã'a chu'u cho'ocheji si'arumu cho'o ñokumu chu'u musanukonare.

7 Chu'u musanukona rekoñoãpi karama'ñe re'oja'che paaru chini chu'u cho'oché cho'oku Dios chu'ore kuri sẽema'ñe chuova'u chu'vaku, ¿cu'ache cho'ore chu'u?

8 Chu'u chekuchejña sani pa'iu Jesure cuasakuanupũãpi kuri isirena koo musanukonare Dios chu'o kuri sẽema'ñe chu'vasi'kuamũ.

9 Chu'u musanukonare ja'me pa'irumu te'eu'terejẽ'e karache cho'omanesi'kuamũ. Reparumu Macedonia raisina mai majapãijanapi chu'u chiiche peore ro'ikaisinaa'me chu'ure. Jã'ajekuna musanukonare jmamakarujẽ'e karache cho'omau ũcua karache cho'oma'ñe pa'ija'mu chu'u.

10 Cristo chu'o ũcuarepare asa chēasi'kujeku chu'o ũcuarepare i'kaku'mu chu'u. Acaya cheja si'achejña pa'inare te'eu'terejē'e ũsecu'amu jā'a chu'u kuache.

11 Mūsanukonani cuhekū i'kama'mu chu'u. Dios masimū chu'u mūsanukonare rua chiū cuasache.

12 Chu'u cho'oche cuhama'ñe ũcua chu'vakū pa'ija'mu, kuri sēema'ñe, jā'aja'ñe cho'okuna chu'ure ke'renani, "Pablo cho'ocheja'che cho'onaa'me chūkuna", chiicu'aa'kū chini.

13 Repana, "Jesucristo saosinaa'me chūkuna", chiijū joreme. Cristo saomanesinaa'me repana. Repana cuasachechi'a jorejū che'chome.

14 Vati ai ũcuaja'che te'eñoã ángel cho'ocheja'che re'oja'che ñoñe jorekū cho'omu.

15 Repau neena jorechu'o che'chona ũcuau cho'ocheja'che cho'ojū jorejū re'oja'che pa'ina cho'ocheja'che re'oja'che ñoñe cho'ome. Jā'ata'ni repana cu'ache cho'osi'e ro'i cu'ache'te koojanaa'me.

Pablo repau'te cu'ache ti'jñesi'ere kuamu

16 Jo'e vē'veu i'kacheja'che i'kaku mūsanukonapi chu'uni, "Vē'veu'mu jā'u", chiijū cuasamanea'jū chini sēmū chu'u. Jā'ata'ni jā'aja'ñe cuasanijē'e chu'u vē'veu i'kacheja'che i'kache asa cuhemanejū'u. Chu'u pa'iche'te jo'e na'a rua kuara chiimū chu'u.

17 Ie i'kaku Jesucristo chu'usi'e kuama'ñe te'eu vē'veu i'kacheja'che i'kamū chu'u.

18 Pāipi jainuko repana re'oja'che pa'iche meñe kuana pa'ijūna chu'u ũcuaja'che chu'u pa'iche'te kuamu.

19 Mʉsanʉkona meñe, “Rʉa masime chʉkʉna”, chiinata'ni jorena vĕ'vena i'kaju che'chochʉ'ore asa pojonaame.

20 Mʉsanʉkonare repanani cho'okaiju paapu chini cho'оче rʉa chĕ'unare ũcuachi'a pojoju pa'inaame mʉsanʉkona, joreju mʉsanʉkona neemajñaruã tutesonare, ũcuachi'a cuheju cu'ache i'kaju ũcuache cu'ache cho'onare.

21 Chʉ'upi mʉsanʉkonani jã'aja'ñe cho'omauna jorena pa'iche'te i'kaju, ¿“Repana Pablo'te na'a rʉa masime”, chiiju cuasache mʉsanʉkona? Vajuchʉacheta'ni ũcua i'kamʉ chʉ'ʉ.

Chekʉna repana pa'iche meñe pojoju kuacheja'che chʉ'ʉ ũcuaja'che chʉ'ʉ pa'iche'te meñe pojokʉ kuamʉ. Vĕ'veu i'kacheja'che i'kamʉ chʉ'ʉ.

22 “Hebreopãia'me chʉkʉna”, chiime repana jorechʉ'o che'chona. Chʉ'ʉ ũcuachi'a hebreopãiu'mʉ. “Israelpãia'me chʉkʉna”, chiime repana. Chʉ'ʉ ũcuachi'a Israelpãiu'mʉ. “Abraham jojocojñosinaame chʉkʉna”, chiime repana. Chʉ'ʉ ũcuachi'a Abraham jojocojñosi'kuamʉ.

23 “Cristo'te cho'оче cho'okainaa'me chʉkʉna”, chiime repana. Chʉ'ʉ repanare na'a rʉa Cristo'te cho'оче cho'okaiku'mʉ. (Jã'aja'ñe i'kakʉ vĕ'veu i'kacheja'che i'kamʉ chʉ'ʉ.) Cho'оче na'a rʉa cuaja pa'iche cho'okʉ, pãi chĕavʉ'e na'a rʉarepañoã cuaocojñokʉ, na'a rʉarepañoã sui'suecojñokʉ, rʉarepañoã chuenisovajuchʉache ti'jñecojñokʉ pa'iku'mʉ chʉ'ʉ.

24 Judíopāi chũ'unapi chũ'urena vacapĩsimeji te'echo suĩ'sueche treinta y nueverepañõachi'a suĩ'sueche'te cincorepañõã suĩ'suecojñosi'kua'mu chu'u.

25 Choteñoã vãsochoji vaicojñosi'kua'mu chu'u. Te'echo catapi su'acojñosi'kua'mu. Choteñoã mar chiara saivũã choovũã fa'a rucojñosi'kua'mu chu'u. Jã'aja'ñe ru'isirumu te'echo ñamina'me umucuse chiara joopo choovũjẽ'e peou vavaku pa'isi'kua'mu chu'u.

26 Si'arumu ku'iu ruarepañõã asivajuchuache ti'jñecojñokumũ chu'u, vũ'ñajooõã, pãi te'ena pa'ichejñapi, chiañaã ko'sa mevoñeji, chiara fa'a ruocheji, põse ñaanana'me, ũcuachi'a tĩipãina'me chu'u majapãi asivajuchuache cho'ochena'me jorejũ, "Jesure cuasanaa'me chukuna", chiina cho'ochẽ.

27 Cho'ochẽ rua cuaja pa'iche ca'nañetũ'ka cho'okũ ruarepañõã kãĩnejẽ'e peou ti'jñecojñokumũ chu'u. Ũkuchena'me ãĩñe peokũ ãucuhava'u pa'iu ũcuachi'a te'eñoã kãñare peokũ rua chu'rũkũ pa'ikũ'mu chu'u.

28 Jã'aja'ñe cu'ache ti'jñecojñokũ oiũ Jesure cuasakuanupũã ũcuachi'a si'achejña pa'inare si'aumucujña cuasakũ oiũ pa'ikũ'mu chu'u, "Chekurũmũ repanapi cacu'asojũ", chini.

29 Repanare ja'me pa'ikũ re'oja'che cho'o koka peoto repau'te cuasakũ oimũ chu'u. Ũcuachi'a repanapi ũcuauakũji cacu'ocojñosi'kũ pa'ito chu'u rekocho rua oimũ repau'te.

30 Jã'aja'ñe pa'iu chu'u pa'iche meñe pojokũ kuani chu'u cho'ovesuche'te kuaja'mu chu'u.

31 Maire Paakũ Jesucristo Pũka'kũ Dios, pãi si'arũmũ pojocojñokũ, chũ'ũ ùcuarepa i'kache masimũ.

32 Jo'e chũ'ũ pa'iche'te kũara. Damasco vũ'ejoopo chũ'ũ saisirũmũ Aretas ùcuanũkore chũ'ũkũ pa'isi'kũa'mũ repacheja pa'inare. Repaũ'te ùcuajoopo canare chũ'ũkaikũji chũ'ũna chũ'ũni chẽañũ chini pãi rũa pẽ'jesinaa'me reparũmũ.

33 Jã'ata'ni reparũmũ chũ'ũre jũ'ena maña repajoopo je'na pachusi'pa jã'acho'jena mũmũ pa'isa'arũji casorena chũ'ũre chẽañũ chini pẽ'jenare chẽacojñoma'ñe sanisosi'kũa'mũ chũ'ũ.

12

Pablo Repaũ ñasi'ena'me asasi'e kũamũ

1 Chũ'ũ pa'iche'te meñe kũakũ ùcua cuhama'ñe kũara. I'kate'ekũta'ni chũ'ũre Maire Paakũ Jesucristo ñosi'ena'me Repaũ kũasi'ere ùcua kũaja'mũ.

2 Chũ'ũ Jesucristo'te jovũna Dios Repaũ pa'icheja chũ'ũre mũasi'e chura ie catorcerepaũsũrũmũa'me. Chekũrũmũ chũ'ũ ca'nivũna'me rekocho mũicosomũ, chekũrũmũ rekochochi'a. Chũ'ũta'ni vesũmũ. Diochi'a masimũ jã'a.

3 Ca'nivũna'me saimaneni rekochochi'a saicosomũ chũ'ũ reparũmũ. Diochi'a masimũ jã'a.

4 Iechi'a masimũ chũ'ũ: Dios chũ'ũre Repaũ pa'icheja mũasirũmũ chekũnare pãi te'eũ'terejẽ'e kũaũseche'te chũ'o asasi'kũa'mũ chũ'ũ.

5 Reparumũ chũ'u cho'osi'e pojokũ kuauato na'a rũa kuara'amũ chũ'u. Jã'ata'ni chũ'uchi'a masiche'te meñe pojokũ kuama'ñe chũ'u cho'ovesuche'te kuato na'a re'omũ.

6 Chũ'u masiche kuache ũcuarepajekũna pe-ore kuani vë'veu i'kacheja'che i'kamanera'amũ chũ'u. Jã'ata'ni kuama'mũ chũ'u jã'a, pãipi chũ'u meñe kuachũ'ochi'a asaju pa'ima'ñe chũ'u cho'o ñoñe'te cuasa masia'jũ chini.

7 Jã'ajekũna Repau chũ'urechi'a ñosi'e meñe ruarepa cuasakũ pojomanea'kũ chini vati ai chũ'ure jũ'iñe cho'oche ũsema'kuamũ Dios.

8 Chũ'ure jũ'iñe'te cho'oche'te ũsea'kũ chini Maire Paakũ'te choteñoã sēesi'kuamũ chũ'u. Jã'ata'ni Repau chũ'ure ũcua ũsema'kuamũ.

9 Jã'ata'ni sēeto ija'che i'kasi'kuamũ Repau chũ'ure: “Chũ'upi cho'okaiũna cu'ache ti'ñecojñokuta'ni pojokũ pa'iu chũ'uni masi cuasakũ re'oja'che pa'imasikũ'mũ mũ'u. Re'oja'che pa'ivesunare chũ'upi na'a rũa re'oja'che cho'okaiũna chũ'u Masiũ cho'oche pãi na'a rũa ñomũ”, chiisi'kuamũ Repau. Jã'aja'ñejekũna chũ'u cho'ovesuche'te meñe cuasakũ na'a rũa pojokũ pa'imũ chũ'u, Cristoji Peore Masiuji chũ'uni na'a re'oja'che cho'okaau chini.

10 Chũ'upi meñe, “Rũa vesũmũ chũ'u”, chiiũ cuasakũ ũcuauji cho'okaiũna pojokũ Diore cuasache na'a rũa masikũ'mũ chũ'u. Jã'ajekũna chũ'u Cristoni cuasakũ pa'ivesache'te meñe pojokũ kuamũ chũ'u, cho'ovesuchena'me, cu'ache cutucojñoñe, cu'amajñarũã karache, cu'ache cho'ocojñokũ pa'iche.

Corinto vu'ejoopo pa'inare jo'e sani ña vajuchusi'ere kuatũ

11 Mũsanũkonapi chũ'uni cu'ache i'karena vẽ'veu i'kacheja'che i'kakũ tochasi'kua'mũ chũ'ũ ija'ova. Chũ'ũre mũsanũkona rũa re'oja'che cho'okaikũ'te, ¿je'se pa'iũana pojoma'ñe, pojotu re'oja'che i'karũja'chere? Repanare jorechũ'o che'chonare, mũsanũkona, "Rũa masinaa'me", chiinaa'me. Jã'ata'ni chũ'ũre rũa vesũũ'teta'ni na'a rũa vesũnaa'me repaña.

12 Chũ'ũ mũsanũkonana'me pa'irũmũ cuhama'ñe Diochi'a cho'omasiche'te pãĩ vasochena'me cheke peore cho'o ñokũ pa'iu chũ'ũ jorema'ñe Jesús saosi'kũ pa'iche cho'o ñosi'kua'mũ mũsanũkonare.

13 Jesure cuasakuanupũã chekũchejña pa'inare cho'okaicheja'che cho'okaikũ'mũ chũ'ũ mũsanũkonare. Jã'ata'ni mũsanũkona pa'ichejachi'a mũsanũkonani karache cho'ocuhekũ kuri kooma'ñe Dios chũ'o chũ'vasi'kua'mũ chũ'ũ. Jã'aja'ñe chũ'ũpi cu'ache cho'oru chũ'ũ cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamanejũ'ũ.

14 Chura mũsanũkona pa'icheja ka'chañoã sani ñasi'kũpi jo'e saipi'ramũ chũ'ũ. Jo'e ũcuaja'che karache cho'oma'ñe pa'iu Dios chũ'o kuri kooma'ñe chũ'vaja'mũ chũ'ũ mũsanũkonare. Mũsanũkona paamajñaruãre chini chũ'vama'mũ chũ'ũ; mũsanũkonarechi'a chiiũ chũ'vamũ. Chĩiva'napi kuri chi'i pũka'kupãire kuirama'me. Pũka'kupãia'me kuri chi'i repaña mamachĩiva'nare kuirana.

15 Chũ'ũ mũja'kũja'iu pa'iu mũsanũkonani

chiiu pojoku chu'u paacheji peore ro'ikaiu pa'ija'mu. Ũcuachi'a musanukonani oiu rua ca'nañetu'ka cho'оче cho'okaiu pa'ija'mu chu'u musanukonare. Chu'u musanukonare si'arumu na'a rua chiiu pa'imu. Musanukonata'ni chu'u chiicheja'che chu'ure chiiu pa'imacosome.

16 Musanukonare karache cho'okaima'kua'mu chu'u. Jã'ata'ni pãi te'ena, "Repanare rua joreku repa paamajñaruãre tua paamu repa", chi-inaa'me chu'ure.

17 Pãi musanukona pa'ichejana joreku sao cu'ache cho'omanesi'kua'mu chu'u musanukonare, kurire jñaara chini.

18 Titore musanukonani ñajaa chini, sēni saoku ũcuachi'a chekure Jesure cuasaku'te ũcuana'me saosi'kua'mu chu'u. Repa Tito ũcuachi'a musanukonare joreku cu'ache cho'omanesi'kua'mu. Chukuna te'eka'chapana musanukonare ũcuate'e cuasanajeju ũcuaja'chechi'a cho'okaiju pa'inaa'me.

19 Chekurumu musanukona chu'ure ija'che cuasacosome: "Maipi repa pa'iche'te ña re'oja'che cuasaa'ju chini jã'aja'ne i'kacosomu repa". Jã'ata'ni Diopi ñato Cristo neekujeku musanukonare re'oja'che pa'iche'te che'cheju na'a re'oja'che cho'o koka paaa'ju chini peore cho'omu chu'u jã'a.

20 Musanukonare sani ñavajuchuache cuasamu chu'u, "Chekurumu repa chu'upi saito ũcu cu'ache pa'iju chu'u chiiche cho'omana pa'ijanaa'me", chini cuasaku. Musanukonapi jã'aja'ne pa'ito chu'u ũcuaja'che musanukona cuheche'te

cho'oja'mu. "Chekurumu repaña sãĩnechi'a cavaju, chekuna nee tua paaneeju, sãĩnechi'a pe'ruju, te'ekuanuchi'a pa'iju, sãĩnechi'a ke'reju cu'ache cutuju, chekunare vesuroiju, sãĩnechi'a cuheju ũcuanako te'enachi'a ũcuache cho'ojũ pa'icosome repaña", chini cuasaku saivajuchumu chu'a.

21 Chekurumu chu'a musanukona pa'icheja jo'e sairumu meñe raa pojoku cuasamanea'ku chini Diopi cho'onna musanukona pa'iche'te ña kukusojamũ chu'a. Aperumu musanukona te'ena vajuchuache cho'ojũ musanukona pa'imanare ja'me kãiju cheke ũcuache cho'ojũ pa'isinaa'me. Chu'a jo'e sani ñato musanukona aperumu cu'ache cho'osi'e ũhasoma'ñe ũcua cho'ojũ pa'ito raa oija'mũ chu'a.

13

Cu'ache cho'omaneaju chini chu'vasi'ea'me

1 Chura saichena'me choteñoã sani ñaja'mũ chu'a musanukonare. Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'e ija'che kuamũ:

Pãi chotena chekurumu te'eka'chapana repaña ñasi'e ũcuate'e kuato chu'o ũcuarepaa'me jã'a,

chiimũ.

2 Chu'a chura i'kajache chotena i'kacheja'che pa'imũ. Musanukona pa'icheja chu'a ka'chañoã saisirumu musanukonare i'kasi'e so'o pa'ikuta'ni chura jo'e ũcuare i'kaku tochamũ chu'a. Jo'e sani ñani aperumu cu'ache cho'osinana'me chekunare repapani ũhasoma'ñe ũcua

cu'ache cho'oju pa'ito etoja'mu chu'u repanare ũcuanukore.

³ Cristo chu'ure musanukonani i'kakaau chini raosi'ere musanukonapi, "Cho'o ñojũ'u", chiiuna repanare etoja'mu chu'u. Repau Cristo musanukonare cu'ache ti'jñeñe chũ'uñe koka peoma'mu. Peore Masiujeku musanukonapi jo'e cu'ache cho'omaneaju chini musanukonare cu'ache ti'jñeñe chũ'umasiku'mu Repau.

⁴ Repau'te Cristo'te tã'tavesukuna cho'ocheja'che kurususẽ'verona jẽ'jo vëasosinaa'me. Jã'ata'ni Dios Peore Masiuji cho'okaiuna vajurani irumu pa'iku'mu Repau. Chukuna ũcuaja'che Cristo neenajegu tã'tavesunaja'ñe cu'ache cho'ocojñoju pa'inata'ni Dios Peore Masiuji cho'okaiuna Ũcuana'me pa'iju ũcu cho'okaiju pa'ijanaa'me musanukonare, na'a re'oja'che paaru chini.

⁵ Musanukona rekoñoã pa'iche'te meñe cuasajũ'u; ¿Diore cuasarepache musanukona? Musanukonapi Diore jorema'ñe cuasato Jesucristo musanukonare ja'me pa'imu.

⁶ Ũcuachi'a chu'u pa'iche'te jã'aja'ñe ña cuasani chu'u Diore cuasaku pa'iche masi-janaa'me musanukona.

⁷ Ũcuauji cho'okaiuna musanukona cu'ache cho'oma'ñe paaru chini Diore sëekaimu chu'u. Chu'u Repau'te cuasaku pa'iche'te cho'o ñoku sëema'mu chu'u jã'a. Musanukonapi re'oja'che paaru chini sëekaimu chu'u, chu'u Repau'te cuasama'ñe ñokujẽ'e.

⁸ Dios chu'o ũcuarepajekuna jachacu'akuna jachama musanukonapi cu'ache cho'oma'ñe

re'oja'chere na'a rua cho'ojũ paapũ chini si'arũmu cho'okaikũ'mũ chũ'ũ.

⁹ Jã'ajekuna chũ'ũpi koka peouja'che ñokuta'ni m̄sanũkona cu'ache cho'omarũ re'oja'che cho'o koka paato ũcua pojomũ. Ũcuachi'a m̄sanũkona Diopi cho'okaiũna na'a rua re'oja'che paapũ chini Repaũ'te si'arũmu s̄ekaiũ pa'ija'mũ chũ'ũ.

¹⁰ Jã'are chini chuta'a chũ'ũ saimarũmuna ie chũ'o charo tocha saomũ chũ'ũ m̄sanũkonare, cu'ache cho'ochete ũhaso re'oja'che pa'ijũna sani m̄sanũkonani cu'ache cho'omanera chini. Dios chũ'ũre m̄sanũkonani Repaũ chũ'ore chũ'vakũ re'oja'che cho'okaau chini jo'kasi'kua'mũ, cu'ache cho'ochete ũhaso re'oja'che pa'ijũna m̄sanũkonare cu'ache cho'oma'ñe che'chokuna na'a re'oja'che paapũ chini.

Pablo i'ka pi'ni chũ'o saokũ tochasi'ere kũamũ

¹¹ Chũ'ũ majapãijana, ija'ova tocha pi'nicuhamũ chũ'ũ. M̄sanũkonapi pojojũ pa'ijũ re'oja'chechi'a cho'oto re'omũ. Ũcuanũko chũ'ũ chũ'vachũ'ore asa ch̄ea cho'ojũ ũcuate'e cuasajũ re'oja'che ja'me pa'ito maire oiũ re'oja'che pa'iche Cho'okaikũji Dios ja'me pa'ija'mũ m̄sanũkonare.

¹² Re'oja'che pa'ijũ sãĩñechi'a cuasajũ ch̄ese pojojũ pa'ijũ'ũ.

¹³ Chekuna Jesure cuasana ũcuanũko chũ'o saome m̄sanũkonare.

¹⁴ Maire Paakũ Jesucristoji ũcuanũkore re'oja'che cho'okaau m̄sanũkonare. Dios maire oikũji cho'okaiũna Repaũ Rekochoji

m̄san̄konare ũcuan̄kore ja'me re'oja'che
paan. Re'om̄.

Pablo

Koreguaje

Koreguaje: Dios Chu'o Kuaphuro New Testament

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Koreguaje

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025

87a345ac-83c6-51ad-8750-17a703f38bcc